

Polacy o obowiązku szczepienia dzieci

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

20 lat
Fundacji **CBOS**
1997–2017

20 lat Fundacji CBOS 1997-2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

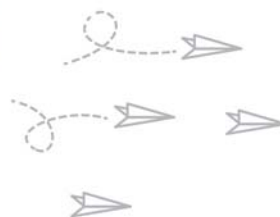
CBOS ZREALIZOWAŁ

836
badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735
komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600
ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000
respondentów

Naszym czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl> (48 22) 629 35 69

Z danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny wynika, że od kilku lat stopniowo zwiększa się liczba rodziców uchylających się od poddawania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym. O ile w latach 2006–2010 odnotowywano ok. 4 tys. odmów wykonania szczepienia rocznie, o tyle w latach 2011–2015 ich liczba wzrosła z ok. 5 tys. do ponad 16 tys., a w 2016 roku osiągnęła ponad 23 tys.¹ Dane o uchylaniu się od szczepień obowiązkowych niepokoją ekspertów: przekroczenie bariery bezpieczeństwa, określanej jako kilka procent niezaszczepionej populacji, stanowi bowiem zagrożenie dla tzw. odporności zbiorowej, w wyniku czego mogą zacząć pojawiać się lokalne ogniska epidemii chorób zakaźnych. Takie zagrożenie jest realne – wskazuje na to m.in. notowany wzrost zachorowań na odrę: w 2016 roku zarejestrowano 132 przypadki, o 84 więcej niż rok wcześniej. W tym okresie zwiększyła się też liczba chorych na krztusiec.

Zgodnie z przepisami rodzice, którzy nie zaszczepią dziecka w terminie, otrzymują upomnienie z wezwaniem do zrobienia tego w ciągu 7 dni. Jeśli pomimo wezwania szczepienie nie zostanie wykonane, wojewoda na wniosek inspekcji sanitarnej może nałożyć na rodziców grzywnę, której wysokość jest uzależniona m.in. od liczby niewykonanych szczepień. Maksymalna wysokość grzywny to 10 tys. zł i może ona być nakładana wielokrotnie (łączna suma grzywien w celu przymuszenia nie może przekroczyć 50 tys. zł). Z reguły kwota grzywny jest niższa i zamyka się w przedziale od ok. 200 zł do 700 zł. Ukarany grzywną rodzic ma prawo złożenia zażalenia do ministra zdrowia, który może uchylić decyzję; w przypadku jej podtrzymania rodzicom pozostaje odwołanie do sądu administracyjnego.

¹ Dane dotyczą zarówno dzieci w ogóle niezaszczepionych, jak i tych, które nie przeszły tylko wybranych szczepień obowiązkowych; liczba odmów nie jest tożsama z liczbą niezaszczepionych dzieci – rodzice mogli wielokrotnie odmawiać zaszczepienia jednego dziecka.

Wzrostowi odsetka rodziców uchylających się od poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym towarzyszy zwiększanie się liczby nakładanych grzywien. Większość ukaranych ich jednak nie płaci, a wiele osób wkracza w tej sprawie na drogę sądową. W wyniku rozstrzygnięć sądowych w bieżącym roku pojawiły się pierwsze wnioski o ograniczenie praw rodzicielskich osobom, które nie wywiązują się z obowiązku szczepienia dzieci.

Wzrost liczby dzieci niezaszczepionych przeciwko chorobom zakaźnym rodzi wśród rodziców pozostałych dzieci lęk przed zakażeniem; dotyczy to zwłaszcza osób, których potomstwo z powodów zdrowotnych nie może zostać poddane szczepieniom. Na blogach i forach parentingowych pojawiają się różnego typu inicjatywy i propozycje rozszerzające spektrum kar dla rodziców unikających szczepienia dzieci bądź zmierzające do izolacji dzieci niezaszczepionych – poprzez ograniczenie im dostępu do publicznych placówek opiekuńczych i edukacyjnych. Ta ostatnia propozycja znalazła już zwolenników w samorządach kilku miast.

Stosunek Polaków do szczepień ochronnych dzieci był przedmiotem naszego badania w 2013 roku². Postępujące zjawisko unikania szczepień i społeczna dyskusja na temat jego zdrowotnych i społecznych konsekwencji skłoniła nas do ponownego podjęcia tego tematu³.

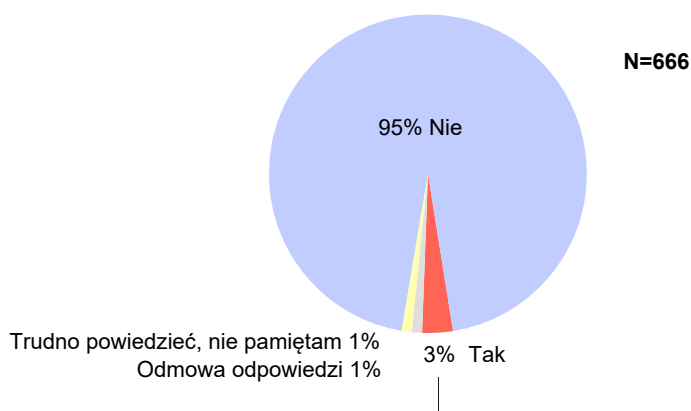
OPINIE O CELOWOŚCI I BEZPIECZEŃSTWIE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Jedynie 3% dorosłych Polaków mających dzieci twierdzi, że ich dziecko (dzieci) przynajmniej raz nie zostało poddane szczepieniu obowiązkowemu przeciwko chorobie zakaźnej. Poziom tych deklaracji nie odbiega od danych Zakładu Epidemiologii NIZP-PZH, według których szczepienia ochronne dzieci wykonywane są u 97–99% populacji objętej obowiązkiem szczepienia. Najczęściej deklarowanym powodem rezygnacji ze szczepienia są obawy przed skutkami szczepionki (40%) bądź przeciwwskazania medyczne (39%).

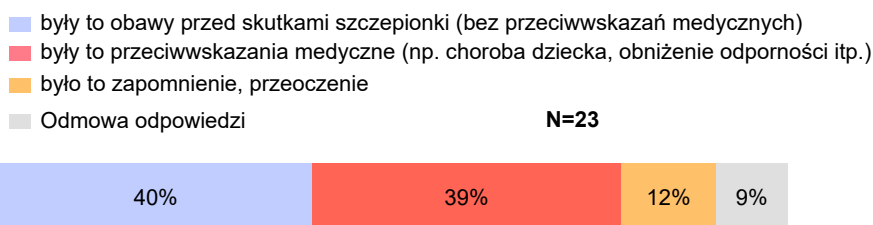
² Komunikat CBOS „Opinie na temat szczepień ochronnych dzieci”, grudzień 2013 (oprac. M. Omyła-Rudzka).

³ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (326) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 29 czerwca – 6 lipca 2017 roku na liczącej 977 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. Czy kiedykolwiek zdarzyło się, że Pana(i) dziecko nie zostało poddane szczepieniu obowiązkowemu?

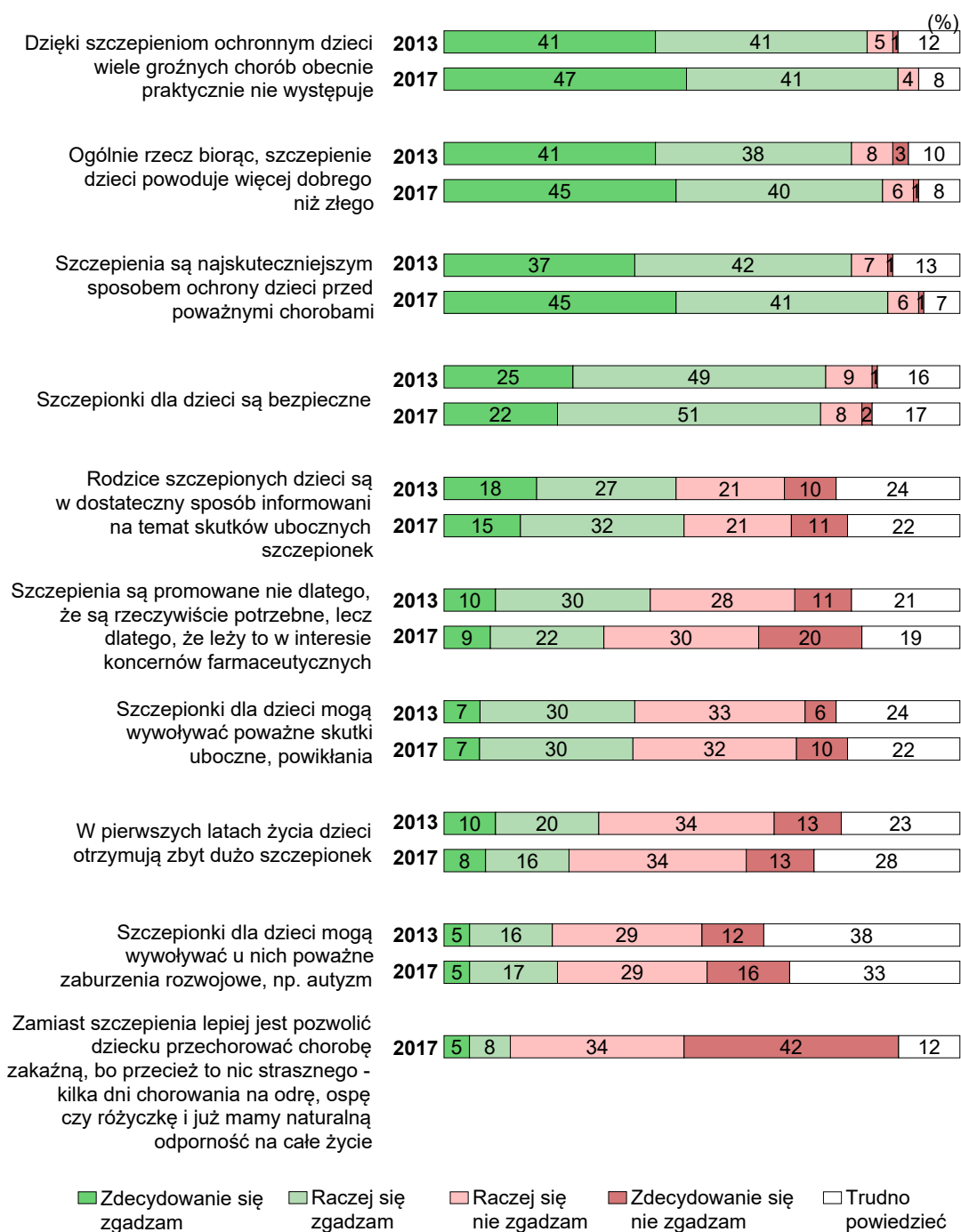
Jaka była główna przyczyna niezaszczepienia dziecka? Czy:

Brak szczepienia obowiązkowego swojego dziecka (dzieci) zdecydowanie częściej w porównaniu z innymi deklarują młode matki: co ósma (12%) kobieta w wieku 24–35 lat mająca dziecko (dzieci) mówi, że dotyczy to jej potomstwa. Dane te pośrednio potwierdzają, że zjawisko unikania szczepień nasila się w ostatnich latach.

Podobnie jak przed czterema laty poprosiliśmy respondentów o odniesienie się do szeregu stwierdzeń dotyczących bezpieczeństwa i celowości szczepień ochronnych. Do tej listy dołączyliśmy pojawiającą się obecnie w dyskusjach na ten temat kwestię odporności nabytej po przechorowaniu, traktowanej jako alternatywa dla szczepionki.

RYS. 2. **Obecnie można spotkać się z różnymi opiniami na temat szczepień. Czy zgadza się Pan(i), czy też nie zgadza z następującymi stwierdzeniami?**

W świetle obiektywnego faktu wzrastającej liczby odmów poddania dziecka szczepieniom ochronnym, uzyskane dane mogą nieco zaskakiwać: w ciągu czterech lat dzielących obecne badanie od poprzedniego stosunek Polaków do obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci wyraźnie się poprawił. Wzrósł odsetek przekonanych o dobroczynnym

działaniu oraz celowości i konieczności szczepień: przybyło osób podzielających opinię, że szczepienie dzieci powoduje więcej dobrego niż złego (wzrost o 6 punktów procentowych), że szczepienia są najskuteczniejszym sposobem ochrony dzieci przed poważnymi chorobami (wzrost o 7 punktów) oraz że szczepienia ochronne praktycznie wyeliminowały wiele groźnych chorób (wzrost o 6 punktów). Jednocześnie stracił na popularności pogląd, według którego głównym powodem promowania szczepień ochronnych są interesy firm farmaceutycznych (spadek o 9 punktów procentowych), mniej osób podziela też opinię o zbyt dużej liczbie szczepionek podawanych dzieciom w pierwszych latach życia (spadek o 6 punktów). Kontrowersyjny pogląd, zgodnie z którym zamiast szczepienia lepiej jest pozwolić dziecku przechorować chorobę zakaźną, dzięki czemu uzyska ono naturalną odporność, podziela jedynie 13% ogółu badanych. Wciąż zdecydowana większość Polaków (73%) sądzi, że szczepionki są bezpieczne dla dzieci, choć w tym przypadku notujemy niewielki spadek odsetka ocen zdecydowanie pozytywnych (o 3 punkty procentowe). Praktycznie bez zmian pozostaje natomiast odsetek przekonanych o możliwych negatywnych skutkach ubocznych szczepionek (37%) lub wywoływaniu przez nie poważnych zaburzeń rozwojowych (22%, wzrost o 1 punkt). W odniesieniu do tych dwóch kwestii oraz innych dotyczących bezpieczeństwa szczepionek, uwagę zwracają wysokie odsetki deklarowanego braku opinii (odpowiedzi „trudno powiedzieć”). Pośrednio wskazuje to na niedostatek wiedzy bądź na brak zaufania do autorytetów w omawianej dziedzinie, czego potwierdzenie stanowić może fakt, że tylko niespełna połowa badanych (47%) pozytywnie ocenia poziom poinformowania rodziców o możliwych skutkach ubocznych szczepionek.

Analiza stosunku badanych do 10 poddanych ich ocenie kwestii⁴ pozwoliła na wyodrębnienie trzech typów postaw wobec obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci. Ze względu na zestawy przekonań definiujących, określić je można jako nastawienie pozytywne, sceptyczne bądź lękowe.

Przekonania definiujące POZYTYWNE nastawienie do szczepień ochronnych:

- szczepienia ochronne dzieci wyeliminowały wiele groźnych chorób;
- pozytywne skutki szczepienia dzieci przeważają nad negatywnymi;
- szczepienia są najskuteczniejszym sposobem ochrony dzieci przed poważnymi chorobami;
- szczepionki dla dzieci są bezpieczne.

⁴ Analiza czynnikowa; metoda rotacji – oblimin z normalizacją Kaisera.

Przekonania definiujące SCEPTYCZNE nastawienie do szczepień ochronnych:

- lepszą alternatywą dla szczepień jest przechorowanie choroby zakaźnej i nabycie dzięki temu naturalnej odporności;
- rzeczywistą przyczyną promowania szczepień są interesy koncernów farmaceutycznych;
- w pierwszych latach życia dzieci otrzymują zbyt dużo szczepionek.

Przekonania definiujące LĘKOWE nastawienie do szczepień ochronnych:

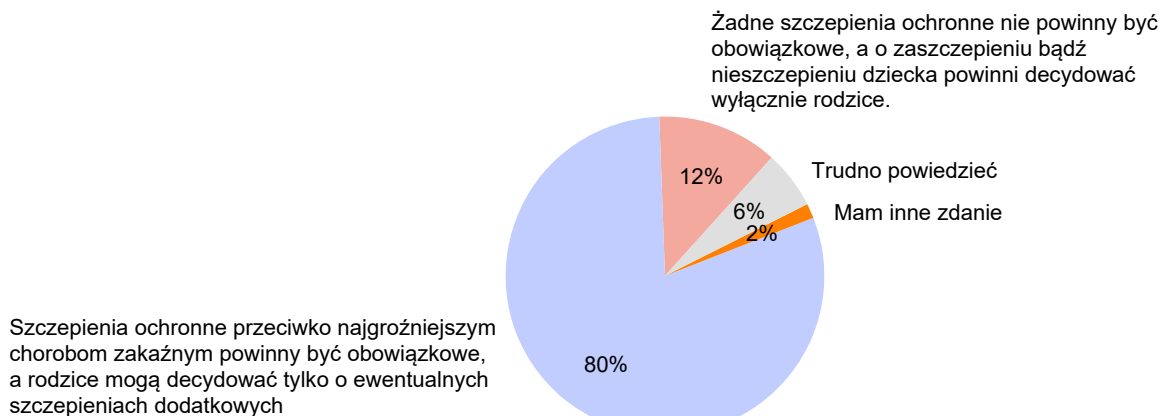
- rodzice są niedostatecznie informowani na temat działań niepożądanych i skutków ubocznych szczepionek;
- szczepionki dla dzieci mogą mieć negatywne skutki uboczne;
- szczepionki dla dzieci mogą wywoływać u nich poważne zaburzenia rozwojowe, np. autyzm.

Sceptyczne bądź lękowe nastawienie do szczepień ochronnych dzieci częściej charakteryzuje kobiety niż mężczyźni. Wyjątkiem jest tu kwestia podejrzliwości w odniesieniu do intencji koncernów farmaceutycznych, którą w nieco większym stopniu prezentują mężczyźni. Na tle ogółu badanych negatywnym bądź sceptycznym nastawieniem do szczepień wyróżniają się osoby w przedziale wiekowym 25–34 lata. Tego typu postawom sprzyja niższy status zawodowy i materialny.

Opinię badanych w omawianej kwestii w charakterystyczny sposób różnicuje fakt posiadania dzieci: respondenci będący rodzicami częściej w porównaniu z innymi doceniają pozytywne skutki szczepionek, ale jednocześnie w większym stopniu obawiają się ich negatywnych skutków w postaci powikłań bądź zaburzeń rozwojowych u dzieci.

Pomimo zauważalnej i rosnącej aktywności ruchów antyszczepionkowych w przestrzeni publicznej oraz różnego rodzaju obaw dotyczących składu szczepionek i ewentualnego ryzyka związanego z ich podawaniem, zdecydowana większość Polaków akceptuje status quo w dziedzinie szczepień ochronnych dzieci. Wśród ogółu dorosłych dominuje bowiem pogląd, że szczepienia ochronne dzieci przeciwko najgroźniejszym chorobom powinny mieć status obowiązkowych, a decyzji rodziców można pozostawić jedynie ewentualne szczepienia dodatkowe (80%). Tylko co ósmy respondent (12%) jest zwolennikiem rezygnacji z obowiązkowego charakteru szczepień i pozostawienia tej kwestii do wyłącznej decyzji rodziców.

RYS. 3. Z roku na rok przybywa rodziców, którzy z obawy przed szczepionkami nie szczepią swoich dzieci przeciwko chorobom zakaźnym. W dyskusji na ten temat z jednej strony pojawiają się argumenty o prawach rodziców do decyzji, z drugiej – o ryzyku powrotu wielu groźnych chorób zakaźnych. Które z następujących stanowisk jest Panu(i) bliższe?

Ogólnie rzecz biorąc, zmienne społeczno-demograficzne słabo różnicują opinie badanych na temat obowiązkowości szczepień ochronnych. Zdecydowanie wyższym niż przeciętnie poparciem zniesienia ich obowiązku wyróżniają się jedynie osoby oceniające swe materialne warunki życia jako złe (24%). Opowiedzeniu się za utrzymaniem status quo w zakresie szczepień ochronnych w niewielkim stopniu sprzyja fakt posiadania dzieci: obecnie obowiązujące rozwiązania (obowiązkowe szczepienia przeciwko najgroźniejszym chorobom zakaźnym, a dodatkowe – do decyzji rodziców) znajduje poparcie 77% bezdzietnych i ponad 80% rodziców (83% osób mających dzieci poniżej 18 roku życia, 81% osób mających potomstwo pełnoletnie).

PREFERENCJE DOTYCZĄCE SPOSOBU POSTĘPOWANIA WOBEC OSÓB NIESZCZEPIĄCYCH DZIECI

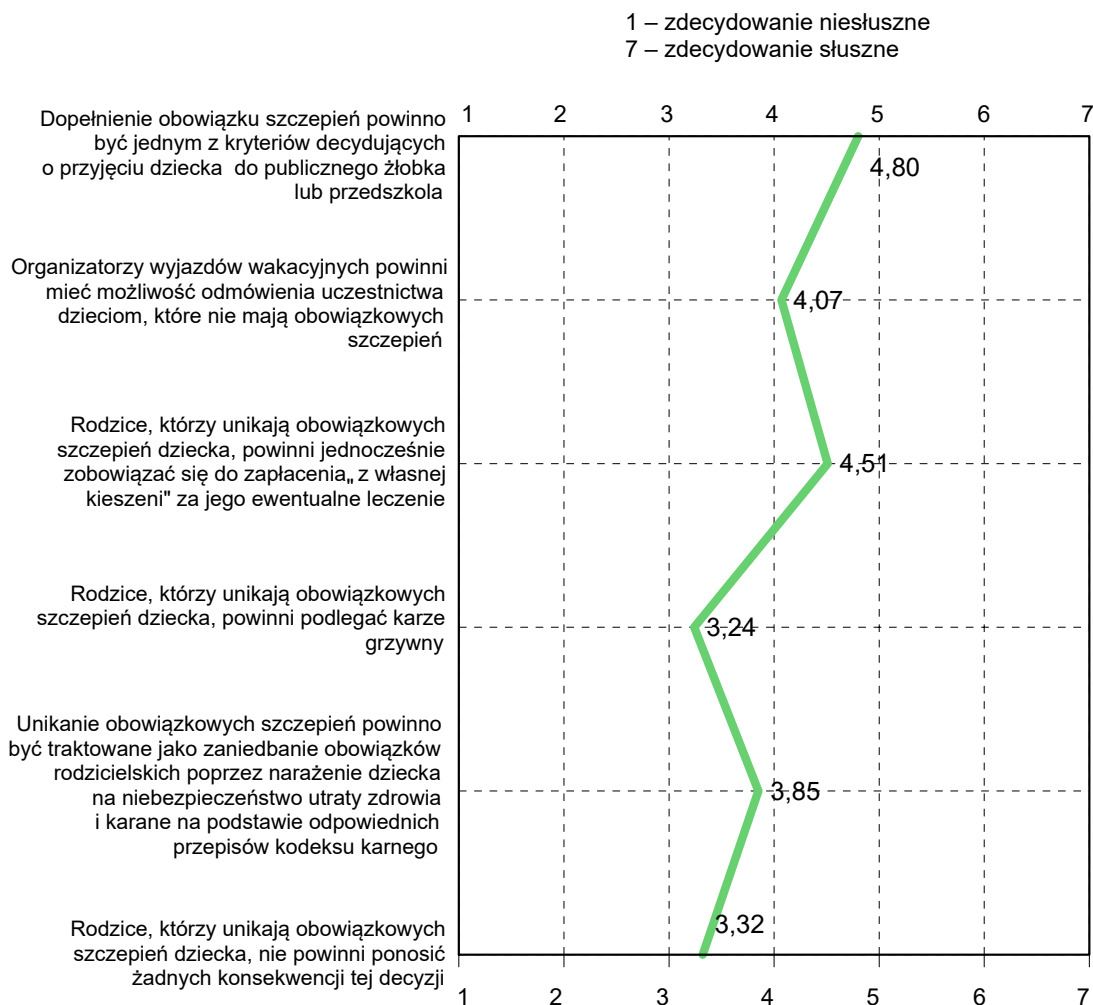
Uchylenie się od poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym bez przeciwwskazań medycznych grozi rodzicom karą grzywny. W odpowiedzi na rosnące zjawisko unikania szczepień, pojawiają się z jednej strony propozycje poszerzenia spectrum sankcji, z drugiej natomiast – postulat całkowitej z nich rezygnacji.

Zapytaliśmy Polaków, w jakim stopniu popierają różne – zarówno obecnie obowiązujące, jak i postulowane – działania wobec rodziców niezszepliących swoich dzieci. Badani poproszeni zostali o ustosunkowanie się⁵ do następujących rozwiązań:

- Dopełnienie obowiązku szczepień powinno być jednym z kryteriów decydujących o przyjęciu dziecka do publicznego żłobka lub przedszkola.
- Organizatorzy wyjazdów wakacyjnych powinni mieć możliwość odmówienia uczestnictwa dzieciom, które nie mają obowiązkowych szczepień.
- Rodzice, którzy unikają obowiązkowych szczepień dziecka, powinni jednocześnie zobowiązać się do zapłacenia „z własnej kieszeni” za jego ewentualne leczenie.
- Rodzice, którzy unikają obowiązkowych szczepień dziecka, powinni podlegać karze grzywny.
- Unikanie obowiązkowych szczepień powinno być traktowane jako zaniedbanie obowiązków rodzicielskich poprzez narażenie dziecka na niebezpieczeństwo utraty zdrowia i karane na podstawie odpowiednich przepisów kodeksu karnego.
- Rodzice, którzy unikają obowiązkowych szczepień dziecka, nie powinni ponosić żadnych konsekwencji tej decyzji.

⁵ Na skali 7-stopniowej, na której 1 oznacza „zdecydowanie niesłuszne”, a 7 – „zdecydowanie słuszne”.

RYS. 4. W jakim stopniu słuszne bądź niesłuszne są, Pana(i) zdaniem, następujące rozwiązania?

Analiza średnich wartości ocen wskazuje, że najbardziej pożądanym społecznie działaniem wobec rodziców uchylających się od obowiązkowych szczepień dzieci byłoby potraktowanie dopełnienia tego obowiązku jako jednego z kryteriów decydujących o przyjęciu dziecka do publicznej placówki opiekuńczo-wychowawczej (średnia 4,80). Ta propozycja akceptowana jest w sposób zdecydowany (punkt 7 na skali – „zdecydowanie słuszne rozwiązanie”) przez więcej niż co trzeciego respondenta (35%). Na drugim miejscu pod względem średniego poziomu aprobaty (4,51) plasuje się postulat zobowiązania rodziców uchylających się od szczepień do samodzielnego („z własnej kieszeni”) finansowania ewentualnego leczenia dziecka. Tę opcję w sposób zdecydowany popiera więcej niż co czwarty respondent (28%). Wśród trzech propozycji cieszących się najwyższym średnim poziomem

akceptacji lokuje się jeszcze przyznanie organizatorom wakacyjnego wypoczynku prawa odmowy uczestnictwa dziecku niemającemu szczepień obowiązkowych (4,07), popierane w sposób zdecydowany przez więcej niż co piątą osobę badaną (22%).

Rozwiązanie, zgodnie z którym unikanie obowiązkowych szczepień byłoby traktowane jako zaniedbanie obowiązków rodzicielskich poprzez narażenie dziecka na niebezpieczeństwo utraty zdrowia i karane na podstawie odpowiednich przepisów kodeksu karnego, nie jest zbyt popularne (średnia ocena 3,32), a odsetek zdecydowanych jego przeciwników przeważa na odsetkiem zadeklarowanych zwolenników (odpowiednio 24% i 19%). Najmniej popularna jest natomiast aktualnie obowiązująca i najczęściej stosowana wobec nieszczepiących dzieci rodziców kara grzywny, której średnie poparcie sytuuje się na poziomie 3,24, a za zdecydowanie niesłuszną uważa ją co trzeci respondent (33% wobec 15% oceniających rozwiązanie jako „zdecydowanie słuszne”).

Warto zauważyć, że oczekiwania społeczne wobec sposobu postępowania z rodzicami niedopełniającymi obowiązku szczepienia dzieci kierują się raczej w stronę konsekwencji o charakterze wykluczającym niż sankcji prawnych. Można zatem przypuszczać, że postawy wobec zjawiska unikania szczepień ochronnych modyfikuje w większym stopniu lęk przed kontaktem z dziećmi niezaszczepionymi, niż chęć ukarania osób łamiących przepisy. Nie oznacza to jednak, że w odczuciu społecznym rodzice, którzy unikają obowiązkowych szczepień dziecka, nie powinni ponosić żadnych konsekwencji tej decyzji – więcej niż co czwarty respondent (29%) uważałby takie rozwiązanie za „zdecydowanie niesłuszne”, a tylko 15% – za „zdecydowanie słuszne”.

Czynnikiem najsilniej różnicującym postawy badanych w omawianej kwestii jest fakt posiadania niepełnoletniego potomstwa: na tle pozostałych respondentów rodzice dzieci poniżej 18 roku życia wyróżniają się większą restrykcyjnością, częściej opowiadając się za wszystkimi rodzajami kar i konsekwencji wymienionymi w pytaniu.

Polacy nie oczekują rezygnacji ze szczepień obowiązkowych dzieci, przeciwnie: zdecydowana większość badanych docenia pozytywne skutki szczepień i chce utrzymania ich obowiązkowego statusu. Dane wskazują jednak na niedostatek wiedzy rodziców i pilne zapotrzebowanie na informacje dotyczące bezpieczeństwa szczepionek.

Obowiązujące przepisy, dające możliwość stosowania wobec rodziców uchylających się od obowiązkowych szczepień dzieci sankcji w postaci grzywny, w opinii społecznej nie wydają się najlepszym rozwiązaniem. Polacy, zwłaszcza mający dzieci, oczekują w tym zakresie rozwiązań skierowanych przede wszystkim na ograniczenie kontaktu dzieci nieszczepionych z zaszczepionymi.

Opracowała
Magdalena GWIAZDA

Tabela 1

		Czy kiedykolwiek zdarzyło się, że Pana(i) dziecko nie zostało poddane szczepieniu obowiązkowemu?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć, nie pamiętam	
		%	%	%	
Ogółem		3	95	2	666
Płeć	Mężczyźni	3	95	2	289
	Kobiety	4	96	0	374
Wiek	18–24 lata		100		7
	25–34	12	87	1	105
	35–44	3	97		154
	45–54	1	99		107
	55–64	1	97	2	133
	65 lat i więcej	2	97	1	156
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	98	1	261
	Miasto do 19 999	4	95	1	108
	20 000 – 99 999	4	96		143
	100 000 – 499 999	2	94	4	85
	500 000 i więcej mieszk.	11	89		66
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	5	95		116
	Zasadnicze zawodowe	0	100		185
	Średnie	3	95	2	191
	Wyższe	5	94	1	171
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	6	94		70
	Średni personel, technicy		100		23
	Pracownicy adm.-biurowi		100		43
	Pracownicy usług		100		45
	Robotnicy wykwalifikowani		98	2	74
	Robotnicy niewykwalifik.	9	91		32
	Rolnicy	3	97		31
	Pracujący na własny rach.	12	86	2	39
	Bezrobotni		100		15
	Emeryci	2	97	1	187
	Renciści	2	98		36
	Uczniowie i studenci		100		1
	Gospodynie domowe i inni	9	88	2	67
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	5	95		101
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		96	4	60
	sekt. pryw. poza rolnict.	4	96		163
	prywatnym gosp. rolnym	2	98		36
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	4	96		66
	Od 650 zł do 999 zł	1	99		92
	Od 1000 zł do 1399 zł	5	93	2	111
	Od 1400 zł do 1999 zł		100		93
	2000 zł i więcej	4	96		124
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	87		39
	Średnie	2	98	1	274
	Dobre	4	95	1	350
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		100		25
	Raz w tygodniu	5	94	1	312
	1–2 razy w miesiącu		99	1	110
	Kilka razy w roku	3	96	1	139
	W ogóle nie uczestniczy	3	97		70
Poglądy polityczne	Lewica	3	97		110
	Centrum	3	96	1	187
	Prawica	4	95	1	193
	Trudno powiedzieć	3	96	1	163

Tabela 2

		Dzięki szczepieniom ochronnym dzieci wiele groźnych chorób obecnie praktycznie nie występuje			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		88	4	8	976
Płeć	Mężczyźni	89	3	8	459
	Kobiety	87	6	7	517
Wiek	18–24 lata	83	9	8	75
	25–34	89	6	6	189
	35–44	89	7	4	182
	45–54	90	3	7	147
	55–64	89	1	10	177
	65 lat i więcej	87	3	10	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	89	4	7	389
	Miasto do 19 999	82	8	11	149
	20 000 – 99 999	88	4	9	209
	100 000 – 499 999	89	3	8	133
	500 000 i więcej mieszk.	94	4	2	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	82	6	12	187
	Zasadnicze zawodowe	88	4	8	237
	Średnie	88	5	7	299
	Wyższe	92	3	5	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	95	2	2	109
	Średni personel, technicy	92	5	3	31
	Pracownicy adm.-biurowi	86	6	9	63
	Pracownicy usług	85	8	6	65
	Robotnicy wykwalifikowani	86	10	4	110
	Robotnicy niewykwalifik.	93	4	3	46
	Rolnicy	91	3	6	48
	Pracujący na własny rach.	92	1	7	48
	Bezrobotni	84	6	11	30
	Emeryci	85	2	13	246
	Renciści	87	3	11	66
	Uczniowie i studenci	95		5	34
		Gospodynie domowe i inni	86	7	7
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	91	5	3	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	90	5	5	86
	sekt. pryw. poza rolnict.	89	6	5	249
	prywatnym gosp. rolnym	89	5	6	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	84	5	11	91
	Od 650 zł do 999 zł	88	4	8	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	91	4	5	156
	Od 1400 zł do 1999 zł	90	4	7	143
	2000 zł i więcej	93	3	4	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	83	6	11	66
	Średnie	88	4	7	383
	Dobre	88	4	7	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	86	8	6	36
	Raz w tygodniu	87	4	9	421
	1–2 razy w miesiącu	85	5	9	169
	Kilka razy w roku	90	5	6	213
	W ogóle nie uczestniczy	94	3	3	128
Poglądy polityczne	Lewica	94	1	5	166
	Centrum	92	2	6	266
	Prawica	88	7	5	293
	Trudno powiedzieć	78	6	16	239

Tabela 3

		Ogólnie rzecz biorąc, szczepienie dzieci powoduje więcej dobrego niż złego			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		85	7	8	977
Płeć	Mężczyźni	84	7	9	459
	Kobiety	86	7	7	518
Wiek	18–24 lata	83	9	8	75
	25–34	84	8	7	189
	35–44	84	11	5	182
	45–54	86	7	7	147
	55–64	84	6	10	177
	65 lat i więcej	87	4	9	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	84	7	9	389
	Miasto do 19 999	85	6	9	149
	20 000 – 99 999	83	8	9	209
	100 000 – 499 999	86	10	5	133
	500 000 i więcej mieszk.	90	6	3	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	79	9	12	187
	Zasadnicze zawodowe	86	7	6	237
	Średnie	86	6	9	300
	Wyższe	87	8	5	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	88	11	1	109
	Średni personel, technicy	90	4	5	31
	Pracownicy adm.-biurowi	84	6	10	63
	Pracownicy usług	89	2	9	65
	Robotnicy wykwalifikowani	84	9	7	110
	Robotnicy niewykwalifik.	74	18	8	46
	Rolnicy	91	6	3	48
	Pracujący na własny rach.	79	7	14	48
	Bezrobotni	76	12	12	30
	Emeryci	83	5	12	246
	Renciści	88	10	2	66
	Uczniowie i studenci	84	11	5	34
	Gospodynie domowe i inni	89	3	8	81
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	86	9	4
spółce właścicieli prywatnych i państwa		83	9	8	86
sekt. pryw. poza rolnict.		83	9	8	249
prywatnym gosp. rolnym		92	5	3	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	79	11	10	91
	Od 650 zł do 999 zł	86	9	5	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	90	6	4	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	84	8	7	143
	2000 zł i więcej	90	5	5	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	74	11	16	66
	Średnie	88	6	7	383
	Dobre	84	8	8	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	84	5	11	36
	Raz w tygodniu	87	5	7	421
	1–2 razy w miesiącu	81	12	8	169
	Kilka razy w roku	84	9	7	213
	W ogóle nie uczestniczy	84	6	9	128
Poglądy polityczne	Lewica	90	4	6	166
	Centrum	87	8	5	266
	Prawica	86	8	6	293
	Trudno powiedzieć	78	8	14	240

Tabela 4

		Szczepienia są najskuteczniejszym sposobem ochrony dzieci przed poważnymi chorobami			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		86	7	7	977
Płeć	Mężczyźni	85	7	8	459
	Kobiety	86	8	6	518
Wiek	18–24 lata	80	14	6	75
	25–34	84	10	6	189
	35–44	84	10	6	182
	45–54	86	9	5	147
	55–64	86	5	9	177
	65 lat i więcej	88	3	9	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	85	8	7	389
	Miasto do 19 999	86	8	6	149
	20 000 – 99 999	83	8	8	209
	100 000 – 499 999	86	7	6	133
	500 000 i więcej mieszk.	87	6	7	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	85	7	8	187
	Zasadnicze zawodowe	88	6	6	237
	Średnie	84	9	7	300
	Wyższe	84	7	8	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	83	8	9	109
	Średni personel, technicy	88	5	6	31
	Pracownicy adm.-biurowi	84	9	6	63
	Pracownicy usług	89	6	5	65
	Robotnicy wykwalifikowani	86	9	5	110
	Robotnicy niewykwalifik.	93	4	3	46
	Rolnicy	94	2	4	48
	Pracujący na własny rach.	82	8	10	48
	Bezrobotni	79	11	10	30
	Emeryci	85	4	11	246
	Renciści	86	9	5	66
	Uczniowie i studenci	80	14	5	34
	Gospodynie domowe i inni	81	17	2	81
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	90	6	4
spółce właścicieli prywatnych i państwa		87	4	9	86
sekt. pryw. poza rolnict.		83	10	7	249
prywatnym gosp. rolnym		95	2	3	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	89	9	2	91
	Od 650 zł do 999 zł	82	12	7	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	85	7	8	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	91	2	7	143
	2000 zł i więcej	88	8	5	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	77	15	7	66
	Średnie	88	5	7	383
	Dobre	85	9	7	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	86	10	3	36
	Raz w tygodniu	84	8	9	421
	1–2 razy w miesiącu	84	9	7	169
	Kilka razy w roku	87	8	5	213
	W ogóle nie uczestniczy	90	4	6	128
Poglądy polityczne	Lewica	92	3	5	166
	Centrum	88	6	7	266
	Prawica	86	9	5	293
	Trudno powiedzieć	77	11	12	240

Tabela 5

		Szczepionki dla dzieci są bezpieczne			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		73	10	17	977
Płeć	Mężczyźni	72	10	18	459
	Kobiety	74	11	15	518
Wiek	18–24 lata	77	12	11	75
	25–34	71	12	16	189
	35–44	72	14	14	182
	45–54	72	12	16	147
	55–64	72	8	20	177
	65 lat i więcej	76	6	19	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	75	11	15	389
	Miasto do 19 999	75	11	14	149
	20 000 – 99 999	69	10	21	209
	100 000 – 499 999	74	8	18	133
	500 000 i więcej mieszk.	71	12	17	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	72	8	20	187
	Zasadnicze zawodowe	75	12	13	237
	Średnie	74	10	15	300
	Wyższe	70	11	19	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	71	9	20	109
	Średni personel, technicy	70	18	12	31
	Pracownicy adm.-biurowi	71	11	18	63
	Pracownicy usług	78	9	13	65
	Robotnicy wykwalifikowani	74	13	13	110
	Robotnicy niewykwalifik.	64	15	22	46
	Rolnicy	68	10	22	48
	Pracujący na własny rach.	66	14	20	48
	Bezrobotni	77	5	18	30
	Emeryci	75	7	18	246
	Renciści	69	11	20	66
	Uczniowie i studenci	80	12	8	34
	Gospodynie domowe i inni	78	14	8	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	71	12	18	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	73	12	14	86
	sekt. pryw. poza rolnict.	71	12	17	249
	prywatnym gosp. rolnym	71	9	20	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	79	13	9	91
	Od 650 zł do 999 zł	72	10	17	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	78	8	14	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	80	6	15	143
	2000 zł i więcej	78	9	13	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	57	17	26	66
	Średnie	76	9	16	383
	Dobre	73	11	16	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	74	15	11	36
	Raz w tygodniu	72	11	17	421
	1–2 razy w miesiącu	74	12	15	169
	Kilka razy w roku	73	8	19	213
	W ogóle nie uczestniczy	78	8	14	128
Poglądy polityczne	Lewica	84	7	10	166
	Centrum	75	9	16	266
	Prawica	70	13	17	293
	Trudno powiedzieć	66	11	22	240

Tabela 6

		Rodzice szczepionych dzieci są w dostateczny sposób informowani na temat skutków ubocznych szczepionek			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		47	32	22	977
Płeć	Mężczyźni	49	26	26	459
	Kobiety	44	37	19	518
Wiek	18–24 lata	61	23	16	75
	25–34	42	46	12	189
	35–44	39	48	13	182
	45–54	51	32	17	147
	55–64	45	21	34	177
	65 lat i więcej	49	17	34	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	28	21	389
	Miasto do 19 999	43	33	24	149
	20 000 – 99 999	45	33	22	209
	100 000 – 499 999	45	34	21	133
	500 000 i więcej mieszk.	40	36	24	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	50	20	30	187
	Zasadnicze zawodowe	52	27	21	237
	Średnie	47	33	20	300
	Wyższe	38	43	19	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	45	22	109
	Średni personel, technicy	54	39	7	31
	Pracownicy adm.-biurowi	34	47	19	63
	Pracownicy usług	63	28	9	65
	Robotnicy wykwalifikowani	39	38	22	110
	Robotnicy niewykwalifik.	50	39	10	46
	Rolnicy	57	20	23	48
	Pracujący na własny rach.	37	45	17	48
	Bezrobotni	46	32	22	30
	Emeryci	46	18	35	246
	Renciści	47	20	34	66
	Uczniowie i studenci	67	25	9	34
	Gospodynie domowe i inni	56	41	3	81
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	36	48	16
spółce właścicieli prywatnych i państwa		45	38	17	86
sekt. pryw. poza rolnict.		46	38	17	249
prywatnym gosp. rolnym		54	24	22	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	55	33	12	91
	Od 650 zł do 999 zł	56	26	18	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	51	30	19	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	51	29	20	143
	2000 zł i więcej	44	37	19	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	35	27	66
	Średnie	45	29	26	383
	Dobre	48	33	18	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	58	23	19	36
	Raz w tygodniu	47	30	23	421
	1–2 razy w miesiącu	47	29	24	169
	Kilka razy w roku	43	38	18	213
	W ogóle nie uczestniczy	48	31	21	128
Poglądy polityczne	Lewica	48	33	19	166
	Centrum	52	34	14	266
	Prawica	48	27	25	293
	Trudno powiedzieć	37	34	29	240

Tabela 7

		Zamiast szczepienia lepiej jest pozwolić dziecku przechorować chorobę zakaźną, bo przecież to nic strasznego – kilka dni chorowania na odrę, ospę czy różyczkę i już mamy naturalną odporność na całe życie			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		13	76	12	977
Płeć	Mężczyźni	13	74	13	459
	Kobiety	12	78	10	518
Wiek	18–24 lata	14	75	11	75
	25–34	20	71	9	189
	35–44	7	84	9	182
	45–54	12	78	10	147
	55–64	13	74	13	177
	65 lat i więcej	11	73	16	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	78	11	389
	Miasto do 19 999	13	74	13	149
	20 000 – 99 999	14	73	13	209
	100 000 – 499 999	18	73	9	133
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	9	79	11	97
	Podstawowe / gimnazjalne	13	70	17	187
	Zasadnicze zawodowe	12	76	12	237
	Średnie	15	75	10	300
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	10	81	9	253
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	10	81	9	109
	Średni personel, technicy	11	86	4	31
	Pracownicy adm.-biurowi	9	82	9	63
	Pracownicy usług	15	77	8	65
	Robotnicy wykwalifikowani	17	75	8	110
	Robotnicy niewykwalifik.	11	75	14	46
	Rolnicy	6	86	9	48
	Pracujący na własny rach.	10	70	20	48
	Bezrobotni	23	59	17	30
	Emeryci	12	72	16	246
	Renciści	20	68	12	66
	Uczniowie i studenci	3	83	14	34
	Gospodynie domowe i inni	17	78	5	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	7	82	11	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	12	79	9	86
	sekt. pryw. poza rolnict.	15	76	9	249
	prywatnym gosp. rolnym	8	77	15	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	15	76	9	91
	Od 650 zł do 999 zł	14	77	10	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	15	73	11	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	11	78	11	143
	2000 zł i więcej	10	80	10	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	21	59	21	66
	Średnie	11	76	13	383
	Dobre	13	78	10	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	70	16	36
	Raz w tygodniu	12	76	12	421
	1–2 razy w miesiącu	15	75	11	169
	Kilka razy w roku	15	75	10	213
	W ogóle nie uczestniczy	7	83	10	128
Poglądy polityczne	Lewica	9	83	8	166
	Centrum	10	79	11	266
	Prawica	16	74	10	293
	Trudno powiedzieć	14	70	16	240

Tabela 8

		Szczepienia są promowane nie dlatego, że są rzeczywiście potrzebne, lecz dlatego, że leży to w interesie koncernów farmaceutycznych			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		31	50	19	977
Płeć	Mężczyźni	32	48	20	459
	Kobiety	30	52	18	518
Wiek	18–24 lata	32	50	18	75
	25–34	35	55	10	189
	35–44	28	52	21	182
	45–54	30	58	12	147
	55–64	30	44	26	177
	65 lat i więcej	29	44	27	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	51	21	389
	Miasto do 19 999	31	50	19	149
	20 000 – 99 999	33	45	21	209
	100 000 – 499 999	32	50	17	133
	500 000 i więcej mieszk.	30	58	12	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	37	30	33	187
	Zasadnicze zawodowe	34	45	21	237
	Średnie	30	57	13	300
	Wyższe	23	62	15	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	61	17	109
	Średni personel, technicy	28	63	9	31
	Pracownicy adm.-biurowi	25	57	18	63
	Pracownicy usług	26	56	18	65
	Robotnicy wykwalifikowani	34	50	16	110
	Robotnicy niewykwalifik.	44	39	17	46
	Rolnicy	34	50	16	48
	Pracujący na własny rach.	35	49	16	48
	Bezrobotni	33	48	19	30
	Emeryci	30	45	24	246
	Renciści	31	36	33	66
	Uczniowie i studenci	23	68	9	34
	Gospodynie domowe i inni	38	45	17	81
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	22	61	18
spółce właścicieli prywatnych i państwa		35	49	16	86
sekt. pryw. poza rolnict.		32	52	16	249
prywatnym gosp. rolnym		31	48	21	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	32	46	21	91
	Od 650 zł do 999 zł	34	51	16	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	28	53	18	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	26	53	21	143
	2000 zł i więcej	29	62	9	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	30	41	28	66
	Średnie	29	46	24	383
	Dobre	31	54	15	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	29	45	26	36
	Raz w tygodniu	32	47	21	421
	1–2 razy w miesiącu	31	50	19	169
	Kilka razy w roku	32	52	16	213
	W ogóle nie uczestniczy	23	61	17	128
Poglądy polityczne	Lewica	28	62	10	166
	Centrum	26	60	14	266
	Prawica	35	45	20	293
	Trudno powiedzieć	31	38	32	240

Tabela 9

		Szczepionki dla dzieci mogą wywoływać poważne skutki uboczne, powikłania			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		37	42	21	977
Płeć	Mężczyźni	36	39	25	459
	Kobiety	38	44	18	518
Wiek	18–24 lata	30	54	16	75
	25–34	45	38	17	189
	35–44	46	37	17	182
	45–54	37	45	18	147
	55–64	31	43	25	177
	65 lat i więcej	30	40	30	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	37	40	23	389
	Miasto do 19 999	39	37	24	149
	20 000 – 99 999	36	41	22	209
	100 000 – 499 999	36	52	12	133
	500 000 i więcej mieszk.	36	42	21	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	36	36	29	187
	Zasadnicze zawodowe	37	38	25	237
	Średnie	37	46	17	300
	Wyższe	38	44	18	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	38	40	22	109
	Średni personel, technicy	44	38	19	31
	Pracownicy adm.-biurowi	46	39	15	63
	Pracownicy usług	38	53	9	65
	Robotnicy wykwalifikowani	43	38	19	110
	Robotnicy niewykwalifik.	39	37	24	46
	Rolnicy	38	40	22	48
	Pracujący na własny rach.	39	43	18	48
	Bezrobotni	35	50	15	30
	Emeryci	31	37	32	246
	Renciści	29	48	23	66
	Uczniowie i studenci	33	59	8	34
	Gospodynie domowe i inni	41	43	17	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	41	41	18	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	39	43	18	86
	sekt. pryw. poza rolnict.	41	41	18	249
	prywatnym gosp. rolnym	38	33	28	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	42	43	15	91
	Od 650 zł do 999 zł	47	36	17	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	36	41	24	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	26	54	20	143
	2000 zł i więcej	32	52	16	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	34	29	66
	Średnie	36	39	25	383
	Dobre	38	44	18	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	48	43	8	36
	Raz w tygodniu	37	40	23	421
	1–2 razy w miesiącu	34	42	24	169
	Kilka razy w roku	40	39	21	213
	W ogóle nie uczestniczy	33	48	18	128
Poglądy polityczne	Lewica	27	56	17	166
	Centrum	35	44	21	266
	Prawica	41	39	20	293
	Trudno powiedzieć	41	32	28	240

Tabela 10

		W pierwszych latach życia dzieci otrzymują zbyt dużo szczepionek			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		24	47	28	977
Płeć	Mężczyźni	21	42	37	459
	Kobiety	28	52	20	518
Wiek	18–24 lata	21	56	23	75
	25–34	32	49	19	189
	35–44	25	52	23	182
	45–54	19	55	26	147
	55–64	26	41	33	177
	65 lat i więcej	21	39	40	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	48	27	389
	Miasto do 19 999	26	42	32	149
	20 000 – 99 999	25	45	29	209
	100 000 – 499 999	26	54	20	133
	500 000 i więcej mieszk.	16	50	33	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	30	34	36	187
	Zasadnicze zawodowe	25	49	26	237
	Średnie	26	49	26	300
	Wyższe	19	55	27	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15	46	38	109
	Średni personel, technicy	31	50	19	31
	Pracownicy adm.-biurowi	21	55	24	63
	Pracownicy usług	19	62	18	65
	Robotnicy wykwalifikowani	30	47	23	110
	Robotnicy niewykwalifik.	25	59	16	46
	Rolnicy	26	57	17	48
	Pracujący na własny rach.	25	50	25	48
	Bezrobotni	24	49	27	30
	Emeryci	23	37	40	246
	Renciści	34	45	21	66
	Uczniowie i studenci	23	53	23	34
	Gospodynie domowe i inni	32	48	20	81
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20	57	24
spółce właścicieli prywatnych i państwa		23	49	28	86
sekt. pryw. poza rolnict.		25	50	25	249
prywatnym gosp. rolnym		24	54	21	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	26	56	17	91
	Od 650 zł do 999 zł	30	48	22	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	27	46	27	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	16	53	32	143
	2000 zł i więcej	23	48	29	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	42	30	66
	Średnie	24	43	33	383
	Dobre	25	51	24	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	40	35	26	36
	Raz w tygodniu	23	47	30	421
	1–2 razy w miesiącu	25	50	25	169
	Kilka razy w roku	27	45	28	213
	W ogóle nie uczestniczy	17	56	27	128
Poglądy polityczne	Lewica	22	58	21	166
	Centrum	23	54	24	266
	Prawica	23	46	31	293
	Trudno powiedzieć	29	36	35	240

Tabela 11

		Szczepionki dla dzieci mogą wywoływać u nich poważne zaburzenia rozwojowe, np. autyzm			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		22	45	33	977
Płeć	Mężczyźni	19	44	37	459
	Kobiety	25	45	30	518
Wiek	18–24 lata	22	57	21	75
	25–34	25	47	28	189
	35–44	29	47	23	182
	45–54	21	47	31	147
	55–64	21	39	40	177
	65 lat i więcej	15	38	47	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	43	36	389
	Miasto do 19 999	25	40	35	149
	20 000 – 99 999	21	43	36	209
	100 000 – 499 999	27	51	22	133
	500 000 i więcej mieszk.	22	50	28	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	22	34	44	187
	Zasadnicze zawodowe	20	43	37	237
	Średnie	24	45	31	300
	Wyższe	23	52	24	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	51	24	109
	Średni personel, technicy	34	49	17	31
	Pracownicy adm.-biurowi	22	47	30	63
	Pracownicy usług	24	53	24	65
	Robotnicy wykwalifikowani	22	43	36	110
	Robotnicy niewykwalifik.	18	43	39	46
	Rolnicy	17	48	35	48
	Pracujący na własny rach.	21	50	29	48
	Bezrobotni	13	63	24	30
	Emeryci	17	35	48	246
	Renciści	23	41	36	66
	Uczniowie i studenci	27	58	15	34
	Gospodynie domowe i inni	36	42	22	81
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	26	48	26
spółce właścicieli prywatnych i państwa		23	46	31	86
sekt. pryw. poza rolnict.		22	48	30	249
prywatnym gosp. rolnym		15	45	40	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	27	45	27	91
	Od 650 zł do 999 zł	28	46	26	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	19	44	36	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	18	49	33	143
	2000 zł i więcej	22	56	22	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	35	38	66
	Średnie	19	43	37	383
	Dobre	24	47	30	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	31	42	36
	Raz w tygodniu	21	42	37	421
	1–2 razy w miesiącu	26	48	26	169
	Kilka razy w roku	23	45	33	213
	W ogóle nie uczestniczy	18	54	28	128
Poglądy polityczne	Lewica	14	60	26	166
	Centrum	22	47	31	266
	Prawica	26	41	34	293
	Trudno powiedzieć	24	36	41	240

Tabela 12

		Z roku na rok przybywa rodziców, którzy z obawy przed szczepionkami nie szczepią swoich dzieci przeciwko chorobom zakaźnym. W dyskusji na ten temat z jednej strony pojawiają się argumenty o prawach rodziców do decyzji, z drugiej – o ryzyku powrotu wielu groźnych chorób zakaźnych. Które z następujących stanowisk jest Panu(i) bliższe?				Liczba osób
		Żadne szczepienia ochronne nie powinny być obowiązkowe, a o zaszczepieniu bądź niezaszczepieniu dziecka powinni decydować wyłącznie rodzina	Szczepienia ochronne przeciwko najgroźniejszym chorobom zakaźnym powinny być obowiązkowe, a rodzice mogą decydować tylko o ewentualnych szczepieniach dodatkowych	Mam inne zdanie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		12	80	2	6	976
Płeć	Mężczyźni	14	78	1	8	458
	Kobiety	11	82	2	5	518
Wiek	18–24 lata	11	80		9	75
	25–34	13	83	3	1	188
	35–44	15	80	1	3	182
	45–54	11	80	2	7	147
	55–64	13	80	0	7	177
	65 lat i więcej	10	78	2	10	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	10	81	0	8	389
	Miasto do 19 999	12	82	1	5	148
	20 000 – 99 999	16	75	4	5	209
	100 000 – 499 999	12	83	1	4	133
	500 000 i więcej mieszk.	12	84	2	3	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	14	75	1	10	187
	Zasadnicze zawodowe	11	79	2	9	237
	Średnie	13	82	1	4	299
	Wyższe	11	84	3	2	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	14	82	2	3	109
	Średni personel, technicy	11	89			31
	Pracownicy adm.-biurowi	11	81	5	3	63
	Pracownicy usług	12	79	2	7	65
	Robotnicy wykwalifikowani	12	82		5	110
	Robotnicy niewykwalifik.		94		6	46
	Rolnicy	14	82		4	48
	Pracujący na własny rach.	14	77	6	4	48
	Bezrobotni	8	86		6	29
	Emeryci	11	77	1	11	246
	Renciści	16	79	3	3	66
	Uczniowie i studenci	8	87		5	34
	Gospodynie domowe i inni	19	73	1	6	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	87	1	3	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	9	83	2	6	86
	sekt. pryw. poza rolnict.	13	81	2	4	249
	prywatnym gosp. rolnym	13	77		10	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	10	81	1	8	91
	Od 650 zł do 999 zł	11	82	1	5	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	14	80	0	5	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	7	84	2	7	143
	2000 zł i więcej	13	83	1	4	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	24	71		5	65
	Średnie	11	80	1	7	383
	Dobre	11	81	2	5	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	66		17	36
	Raz w tygodniu	11	80	2	8	421
	1–2 razy w miesiącu	14	78	2	6	169
	Kilka razy w roku	12	84	1	4	213
	W ogóle nie uczestniczy	14	83	1	2	127
Poglądy polityczne	Lewica	14	84		2	165
	Centrum	6	86	3	4	266
	Prawica	11	81	2	6	293
	Trudno powiedzieć	18	71	1	11	240